

dali i pravo prebivalište svih triju božanskih osoba, t. j. Oca i Sina i Duha Svetoga.

A. L. Gančević, O. M.

Historične bilješke.

Stogodišnjica Montalembertova. Inicijativom belgijskog ministra pravde Lava de Lantsheere-a održan je u veljači ove godine u Bruselju kongres u počast stogodišnjice rođenja velikog De Montalemberta. Svečanost je prošla u najdivnijem redu. Različiti govornici svjetskog glasa prikazali su dostojno velikoga toga muža. Tako je dominikanac Rutter predložio Montalemberta kao učena i neustrašiva borioca za redovništvo. Ministar De Lantsheere oslikao je, kako je Montalembert htio dokazati svojim javnim i privatnim življenjem, da je religija majke slobode. Henri Cochin uznosio je u svom govoru „Montalembert i kršč. umjetnost“ Montalemberta kao preporoditelja kršč. umjetnosti, i upozorio je na njegovu „križarsku vojnu“ protiv „Vandalâ“ u kat. crkvama. Kardinal Mercier završio je program skupštine sa prikazom čistoće Montalembertovih nakana i njegove odačnosti prema vrhovnom poglavaru katoličke Crkve, sv. ocu Papi.

A. L. Gančević, O. M.

Povjesno-pravna bilješka.

K problemu: rastava Crkve od države. Rastava Crkve od države ima svojih zagovarača ne samo u protivnicima već i u prijateljima Crkve; mirno promatranje ove teme nije suvišno.

Rastava suponira spoj; moramo prema tome najprije postaviti pitanje: u čemu stoji idealni spoj Crkve i države, a onda tek kako odgovoriti na pitanje; da li je rastava moguća? je li korisna? i t. d.

Želimo li znati, u čemu stoji spoj države i Crkve, moramo imati na pameti zadaću Crkve i države. Ovu je zadaću lijepo razvio papa Leon XIII. u svojoj enciklici od 1. Nov. 1885. *Immortale*. Crkva ima zadaću unapregjivati vrhunaravnu svrhu svojih članova, a država vremenitu sreću. Obadvije su zadaće raznovrsne, ali zahvataju mnogo jedna u drugu. Državi treba vjerskih načela, da postigne svrhu svoju, inače anarhija na dnevnom redu. Crkva državi pomaže i tim, jer ona ima sredstava, kojima jača, ispravlja volju zlu, te tim zlo uništava u zametku, ako li samo država pruži Crkvi slobodu naučanja, javno vršenje bogoslužja, podupire njene zavode i ustanove. —